



Rain Terras
Rapla Vallavalitsus
rapla@rapla.ee

Meie 06.02.2026 nr 12.2-1/458-2

Järelevalvemenetluse lõpetamine

Austatud vallavanem

Rahandusministeeriumile edastati järelevalveteade Rapla Vallavalitsuse (edaspidi ka hankija) avatud hankemenetlusena korraldatud riigihanke „Rapla Vesiroosi Kooli ja Rapla Kesklinna Kooli tootlustusteenus 2026-2029“ (viitenumber 301068), edaspidi ka riigihange) üle järelevalvemenetluse alustamiseks.

RHS § 203 lg 1 alusel pöördus Rahandusministeerium esmalt 20.01.2026 telefoni teel Rapla Vallavalitsuse poole ja teavitas kavatsusest alustada järelevalvemenetlust hankija tegevuse õiguspärasuse kontrollimiseks riigihanke läbiviimisel. Rahandusministeerium edastas 21.01.2026 hankijale ametlikult järelevalvemenetluse alustamise kirja nr 12.2-1/329-1 ning palus hankijal edastada hiljemalt 28.01.2026 omapoolsed selgitused kirjas osundatud RHS-i rikkumiste kohta.

Hankija edastas Rahandusministeeriumile 28.01.2026 vastuskirja nr 12-3/2026/6-1, milles teavitas, et riigihanke tulemusel on hankeleping sõlmitud juba 21.01.2026. Hankija märkis kirjas kellaajalise täpsusega, et hankeleping sõlmiti 21.01.2026 kell 14:47 ja järelevalvemenetluse algatamise kiri on edastatud dokumendihaldussüsteemi kaudu hankijale 21.01.2026 kell 16:51. Hankija edastas oma väidete tõendamiseks Rahandusministeeriumile poolte poolt digitaalselt allkirjastatud hankelepingu 29.01.2026. Hankelepingu sõlmimise teade on riigihangete registris avaldatud 22.01.2026, mille p 6 kohaselt on kõigi selle teate alusel sõlmitud lepingute maksumus kokku 750 000 eurot.

Rahandusministeerium leiab, et hankija on praegusel juhul teadlikult sõlminud hankelepingu esimesel võimalusel, st enne ametliku kirjaliku teate saamist järelevalvemenetluse alustamise kohta, kavatsusega takistada järelevalvemenetluse eesmärgipärast läbiviimist. Leiame, et hankija oleks pidanud pärast telefoni teel saadud teavet järelevalvemenetluse alustamise kavatsuse kohta, hoiduma hankelepingu sõlmimisest kuni Rahandusministeeriumi ametliku kirjaliku teate saamiseni ja olukorra selginemiseni.

Rahandusministeeriumi pädevus ja volitused riigihangete üle järelevalve teostamisel on sätestatud RHS 9. peatükis. RHS § 206 lg 1 p 4 kohaselt alustatud järelevalvemenetlus lõpetatakse kui riigihanke menetlus on lõppenud. RHS § 73 lg 3 p 1 kohaselt lõpeb hankemenetlus hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega. Kuna riigihanke menetlus on käesolevaks hetkeks lõppenud, esineb RHS §-st 206 lg-st 1 p-st 4 tulenev menetlustakistus järelevalvemenetluse jätkamiseks. Arvestades,

et hankelepingu sõlmimisega on võimalikud rikkumised lõpule viidud ja nende kõrvaldamine hankemenetluse järgselt on välistatud, ei ole järelevalvemenetlust võimalik jätkata ning see kuulub lõpetamisele.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes RHS §-st 206 lg-st 1 p-st 4 teatame, et Rahandusministeerium lõpetab järelevalveteate ajendil alustatud järelevalvemenetluse riigihanke „Rapla Vesiroosi Kooli ja Rapla Kesklinna Kooli toitlustusteenus 2026-2029“ (viitenumber 301068) üle, kuna riigihanke menetlus on lõppenud hankelepingu sõlmimisega.

Vaatamata järelevalvemenetluse lõpetamisele jääb Rahandusministeerium oma 21.01.2026 järelevalvemenetluse alustamise kirjas esitatu juurde, et kuna hankija korraldas sotsiaal- ja eriteenuste tellimise avatud hankemenetlusena, oli tal kohustus kohaldada RHS-is avatud hankemenetluse kohta sätestatud menetlusreegleid (RHS § 126 lg 8). Hankijal ei olnud lubatud kohaldada RHS § 126 lg-s 6¹ sätestatud 10-päevast pakkumuste esitamise tähtaega. Seega ei olnud riigihankes määratud pakkumuste esitamise tähtaeg kooskõlas riigihanke rahvusvahelist piirmäära ületavas avatud hankemenetluses kehtiva minimaalse pakkumuste esitamise kestusega ning hankija on jätnud edastamata riigihanke menetlust alustava teate avaldamiseks Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele. Sellega on hankija toime pannud RHS § 45 lg 6 rikkumise.

RHS § 210 alusel on Rahandusministeeriumil õigus anda soovitusi ja juhiseid RHS-i paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks. Sellest tulenevalt peame vajalikuks juhtida hankija tähelepanu eeldatava maksumuse määramise nõuetele. Hankija on kohustatud määrama riigihanke eeldatava maksumuse vastavalt RHS § 23 lg-tele 1–4, lähtudes riigihanke alustamisele vahetult eelneva aja keskmisest turuhinnast. RHS § 23 lg 8 kohaselt ei tohi maksumuse määramise meetodi valikut kasutada riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks ning mitme võimaluse puhul tuleb järgida meetodit, millega kaasnevad rangemad menetlusreeglid (vt ka TlnRnKo 29.11.2018, 3-18-1684/39 p 17). Kui hankija eksib maksumuse määramisel selliselt, et riigihange viiakse läbi siseriikliku menetlusena, kuigi tegelik maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära, tekib RHS § 121 lg 1 p 2 alusel hankelepingu tühisuse oht. Nimetatud sätte kohaselt on hankeleping tühine, kui hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav. Leping tühisusele saab tugineda üksnes juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vastavalt RHS-is sätestatud (RHS § 121 lg 4). Hankelepingu tühisuse tuvastamise võimalus kohaldub hankemenetlustes, samuti sotsiaal- ja eriteenuste hankimisel (RHS § 126 lg 10 ls 2), raamlepingu (§ 29 lg 1) ning kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses (§ 141 lg 7 ls 2).

RHS § 185 lg 4 p 4 kohaselt võib ettevõtja vaidlustaja hankelepingu, kui hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav. RHS § 189 lg 7 kohaselt võib RHS § 185 lõike 4 p 4 alusel esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul hankelepingu sõlmimise teate registris avaldamisest arvates.

Eeltoodust tulenevalt rõhutame, et riigihanke eeldatava maksumuse määramine on oluline osa riigihanke planeerimisest.¹ Ekslik eeldatav maksumus võib kaasa tuua ebaõigete menetlusreeglite

¹ Soovitame tutvuda ka Rahandusministeeriumi veebilehel avaldatud Raidla Ellex Advokaadibüroo OÜ poolt koostatud analüüsiga „[Riigihanke eeldatava maksumuse määramine](#)“.

kohaldumise, kuna just eeldatav maksumus määrab ära, kas hankija peab järgima lihthanke, riigihanke või rahvusvahelise piirmääraga seotud menetluskorda (RHS § 14 ja § 15). Palume hankijal edaspidises hankepraktikas sellega arvestada ja kohaldada õigeid menetlusreegleid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht

Kertu Kuiv 5885 1394
Kertu.Kuiv@fin.ee